

Belki insanın kafasında bir değil, birden fazla akıl vardır. Düşüncelerim bana böyle olduğunu söylüyor. Düşünceyi teksif etmek, belli bir düşünceyi takip etmek, tek bir *process'in* işi olabilir. İnsan zihni birden fazla *process* taşıyan bir makina olabilir. Bu makinanın çıktılarını görüyoruz sadece. İçimizde çalışan, yavaş çalışan, hızlı çalışan, birtakım *process'ler* var. Bunların bazısının yavaş işlediğini, bazısının da hızlı ancak yalınkat çalıştığını kabul etmek lazım. Akli inşa etmeye çalışan sistemler, birden fazla sistem inşa etmeye odaklanmalı. Bunların birbirinden nasıl haberleştiği, nasıl birinin bıraktığını diğerinin takip ettiği, nasıl ortak bir hafızayla çalıştıkları.

Aynı hafıza bölgesinde çalışan birden fazla *process*. Ancak bunların veri yapıları nedir? Bunların veri yapıları nasıldır? **Aynı veri yapısı üzerinde çalışan farklı algoritmalar.** Aklin, insan zihninin tanımı bu. Bu veri yapıları, algıdan gelen veriyi saklıyor. Algıdan gelen verinin bir şekilde işlenip, farklı algı türlerine çevrildiğini, soyutlandığını, kısaltıldığını, sadece iskeletinin kaldığını düşünebiliriz. O halde iki temel problem var. Birincisi bu veri yapısının anlamak, diğeri ise bu algoritmaların ne olduğunu keşfetmek.

Muhtemelen sembolik bir çalışma değil zihnin yaptığı. Algıdan gelen veriyi işleye işleye düşünce üretiyor. *Bilinçdışının* çalışma prensibi ve algoritmaları çok veriyle az işlemek, bilincin çalışma sistemiye, az veriyi çok işlemek olabilir.

Zihin devamlı çalışan bir makine, veri çoksa kabaca işliyordur, veri yoksa, ince işlemeye başlıyordur. Onun için kendimizi verisizliğe hapsettiğimizde, algılarımızı dışarıya kapattığımızda farklı düşünceler geliyor. Veri/enformasyon/algı çok olduğunda, onları işlemekten yeni düşünce üretmeye fırsat bulamıyoruz. O sebeple yazarların hayatı sakın ve sıkıcı ve maceracılarından yeni fikir bekleyemiyoruz.

Bağımlılıklarını farkettiğin zaman onlardan kurtulmak vaciptir. Böyle buyurdu fakih.

Hayatın aslında sadece kendisinden ibaret olduğuna inanmak nasıl bir yükür insanın omzularında? Zira insan sadece kendisinden ibaret değil. *Ben* dediğin aslında sana ait değil. Sana ait olduğunu düşündüğün her şeyi birileri sana veriyor. Bir şekilde veriyor. Kendine ait bir şeyin yok.

Kendine ait bir şeyin yoksa hayatla nasıl başa çıkacağını düşünmene gerek kalmaz.

Hemingway başkaları için yazmanın zor olduğunu söylüyordu. Halbuki zor olan, sanat yapmaya çalışmak. Başkalarının burada bir dahli yok. Sanat yapmaya, kurgu üretmeye, bir hikayeyi düzgün anlatmaya çalışınca, zorlanıyorsun.